

RECENZII ȘI NOTE BIBLIOGRAFICE

Note de lectură

Pagini de istorie contemporană

„Jurnalul” politic al lui Dumitru I. Grigorescu, interpretat de istoricul Constantin Gomboș

În urma unei minuțioase documentări asupra istoriei liberalilor din perioada interbelică, cunoscutul scriitor Constantin Gomboș a îngrijit și a editat însemnările unui intelectual din speța acelor cărturari devotați adevărului și patriei. Cu profunde studii în Drept, Dumitru I. Grigorescu (1902-1986), fiul unei familii de moșneni argeșeni cu o duzină de copii, ilustrează o categorie tot mai anevoie de aflat în prezent: tineri care să conștientizeze rostul lor în lume, care să își controleze resursele creatoare, conduși de idealuri constructive, care să își ia în ajutor valorile dobândite prin părinți și prin școală și, depășind cu vrednicie obstacolele, să se străduiască să fie de folos mai întâi neamului care i-a ocrotit. Asemenea au fost desigur educate și alte generații de elită din cele mai multe țări: a învăța spre a dobândi respectul celorlalți și nu pentru a deveni amăgiți slujbași ai hazardelor.

Acum un secol se deschidea perspectiva Unirii în hotarele doinei eminesciene. Animați de această împlinire, contemporanii lui Dumitru I. Grigorescu, entuziaști din inteligență și reflexivi cu ingenuitate, pătrunși de sentimentul responsabilității față de „România dodoloață” (definită astfel de Lucian Blaga) au dobândit pe merit valoarea de învingători. Nu este deci de mirare că paginile memorialistice care se constituie într-un jurnal cu largi valențe epice (tipărite în premieră de un semeț dar exuberant cercetător, dl. Constantin Gomboș, cu titlul „Nu aprob, nu dezaproab, povestesc”, în editura prestigioasă „Eurostampa”, 164 de pagini) conferă lui Dumitru Grigorescu o calitate de martor nemijlocit al evenimentelor din 1924 – 1952. În lucrarea curajosului biograf al istoriei contemporane, Brătienii, Iuliu Maniu, Ion Gh. Duca, Armand Călinescu, Carol al II-lea („un Machiavelli al românilor”) devin personaje dramatice. Adversitatea pare a fi o stare de continuitate în politică. Carol – Caraiman avea dorința de a se răzbuna pe I.C. Brătianu. Acesta „moare fulgerător și în condiții suspecte” în 1927. Ca și astăzi, apar conflicte la „stabilirea succesiunii în conducere” unuia sau a altuia dintre partide. Opoziția „provoacă o fierbere și o neliniște...”. Carol al II – lea interzice formula „Alteță” I.G. Duca refuză să se supună lui „Caraiman”: „Nu mă voi duce chiar dacă s-ar încheia cariera mea politică”. Dumitru Grigorescu notează: „După cum se va vedea, va plăti cu viața aceste temerare cuvinte”. Suveranul „extra-legal” este nemulțumit de țărăniști. Un politician este salutat de un adversar cu „Huo, șobolane!”. De factură pamfletară devine fraza lui Dumitru Grigorescu atunci când „subiectul” este ridicol.

Cutare personaj din protipendadă „... era incult, superficial. Mintea lui ciocănisce spre sâmburele vreunor idei, nu străbătuse vreun sistem de gândire...”. De o atenție specială se bucura în „povestirea” lui Dumitru Grigorescu Nicolae Iorga, într-o vreme prim

ministru dar și administrator al învățământului: „Nicolae Iorga nu-i omul care să se resemneze în fața umilințelor. El protestează de fiecare dată...“. Cititorul va fi desigur interesat de lectura secvenței „Fapte necunoscute sau greșit interpretate...“. De pildă, „partidul de guvernământ al Poporului încătușează alegerile din 1925. Delegații opoziției n-ajung la secțiile de votare...“. Unde și când s-au mai petrecut asemenea abuzuri?

Domnul Constantin Gomboș a adus la lumina tiparului „povestirea – jurnal“ a juristului Dumitru I. Grigorescu împlinind un act de recuperare culturală. A procedat strategic cu discernământ unei nobile experiențe în cercetarea istoriei naționale. Notele sale de subsol nu sunt însemnări periferice, ci poduri deschise pe umerii osteniți ai timpului. (Dr. VIRGIL NISTRU ȚIGĂNUȘ)